

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಕಕ್ಕಿರಾಯ ಅವರು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೂ ಅದ ಕೆಲವು ಒಪ್ಪಂದದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮೋಷನ್ ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು, ಅದು ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಾಹ ಬಂದು ನಾರ್ಕೆತ್ತಿದು ಹಳ್ಳಿಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿವೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಅಡ್ಡರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದು ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ನಯನಕ್ ಅವರು ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸಾಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಮಿನಿಟ್ ಇವುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕಂಪೈರ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದರಿ ಅದು ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಮಿಷನರು ರಜಾ ಹೇಗಿದ್ದರು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

REVISED BUDGET ESTIMATES FOR 1972-73—DEMANDS FOR GRANTS. DEMAND NOS. 6, 30B, 31, 31A, 32, 47, 48, 50.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works).—Madam Speaker, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 21,50,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 6 ‘Other Taxes and Duties’.”

MADAM SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 21,50,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 6 ‘Other Taxes and Duties’.”

Along with this, Demand Numbers 30-B, 31, 31-A, 32, 47, 48 and 50 are also deemed to have been moved. All the Demands are before the House for discussion.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇ ಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸತ್ವೆನ್‌ಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು (ಸತ್ವೆನ್‌ಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಅಥವಾ ಸತ್ವೆನ್‌ಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಜರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಒಂದು ಕಡೆ ಆ ದಿವಸ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯು ಅವರು ಹಾಜರಿರಲಿ ಎಂದು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೆ. ನನಗೇನು ಅಂಜುಬುರುಕುತನ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಆ ದಿವಸ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಜರು ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ. ಆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸುಮಾರು 3 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಬಹಳ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಮೆನನ್ ಅವರು ಮೂರೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 3 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಸುದೀರ್ಘ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕು. ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾನು ಮಾಡಿದ ಹಲವಾರು ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾದಾಗ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳೆಕುಂದ್ರಿಯವರ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತ ನಾಡಿದ್ದೆ, ಕೇಂದ್ರದ ಒಬ್ಬರು ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಅವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ನನ್ನ ಆಪಾದನೆಗಳೆಲ್ಲಾಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವೊಮ್ಮೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮೇ 29ರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರ ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಬಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗ ಬಾರದಷ್ಟೆ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ರತ್ನಂತಹ ಕೆಲವು ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ, ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. Even now if you hold that view, I demand for details. ಸುಮ್ಮನೆ ಬಸಪ್ಪ ಪಾರ್ಕ್ ಅಥವಾ ಸುಬ್ಬರಾಯನ ಕೆರೆ ಪಾರ್ಕಿನ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಬಸಪ್ಪ ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ನುಬ್ಬಿ ರಾಯನ ಕರೆ ಪಾರ್ಕ್‌ನ ಭೇಷಣ ಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವ ಇಲ್ಲ. ಈ 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಸರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದರಿಂದ ಹಾಳಾಗಿದೆ ಎಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದಕ್ಕೂ ನಿಜ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಲಂಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಒಹುತಃ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಆ ಪರ್ಜಕ್ಕುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. It was too late to give a clarification on that point.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾನು ಕಾವೇರಿ ಅಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ about the Fact Finding Committee appointed by the Government of India with the consent of the three State Chief Ministers ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಎಕ್ಸಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನೇರವಾದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಸೋಮವಾರದ ದಿವಸ ಸೂಪರ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಪಿ. ಬ್ಲೂ. ಡಿ. ಗೂ ಅವರಿಗೂ ಬಹಳ ಸಮೀಪ ಅವರು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಅದಲ್ಲದೆ ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.—ಹಿಗ್ಗಿರಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸೂಪರ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ದ್ವೇಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇದ್ದರೂ ನನಗೆ ಅಗಬೇಕಾದುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ; ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದವರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನಾಗಿ ತಂದು ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಸೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಏಕೆ? ಈ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಆಯಿತು? ಹಿಂದಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಇದ್ದಾಗ ಈ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಓರಿಯಂಟೇಶನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಅವರ ಆದಳಿತಗಾರರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಇಷ್ಟ, ಅಭಿರಾಷ್ಟ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮನೋ ಇಂಗಿತ ಇದೆ—ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಆಡಳಿತಗಾರರಿಗೆ ಹಣದ ಅತಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಫೌನಸ್ ಎಷ್ಟಿತ್ತು ಅತಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ, ಅಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯುಯರ್ ಅಪಿಟೈಟ್ ಇದ್ದರೆ, ಅದು, ಹೀಗೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಅವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಪೋಸ್ಟು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಹಮದ್ ಎನ್ನುವ ಅಧೀಪನರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 72ಕ್ಕೆ ರಿಟೈರು ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಲೇಡ್ ರೆಫ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಿಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ದಿನವೆಂದು ಒಂದು ಮೆಡಲ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಂತರ ಇವರು ಆತನನ್ನು ಕೇವಲ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಟೈರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, he actually wept and has gone. I am saying this with all sincerity.

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—Did he go and weep before you?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—He is going on weeping with everybody, because he is a street goer.

Sri D. DEVARAJ URS.—Is he not getting his pension ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—He may get his pension for having served the State for 35 years. He is getting the pension as a matter of right but not as a matter of charity.

Sri D. DEVARAJ URS.—Why should he go about in the street ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—He is going in the street because of the way in which he has been sent home.

Sri D. DEVARAJ URS.—He took leave because of his ill-health.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Why the leave was refused by the previous Administrator ?

Sri D. DEVARAJ URS.—You go and ask him why the leave was refused to him.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಆಧಾರ ರಹಿತವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ನನಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ದ್ವೇಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ. 19-5-70ರ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ “I hold the Board collectively and the Chairman particularly responsible” ಆದರೆ ತಾವು ನಿನ್ನೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದಂತಹ ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರು : “He should be suspended” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಬಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಘನತೆಗೆ ಮತ್ತು ಗಾಂಭೀರ್ಯತೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಹೆಸರಾಂ ದೇಶ. ಇಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಈಗ ಇದು ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೋರ್ಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಜುಡಿಷಿಯರ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹೌದು. ಜುಡಿಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ನಾನು ಅವರು ಆತ್ಮೀಯರು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಹಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಆಧಾರರಹಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಎಂ.ಎಸ್.ಇ.ಬಿ.ಗೆ ಪವರ್ ಪಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಿವಿಲ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ವರ್ಕ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಯವರನ್ನು ತಾವು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾದಕರಾದ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಂತೂ ಅವರ ಮುಖವನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬರೆದ ಕಾಗದ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ.

On 14-3-1972 a letter was addressed from the firm to the Assistant Director of Inspection (Intelligence) alleging against this officer who was then an officer in that firm. With regard to his misdeeds, I am anxious. I want to know how he is able to build up his assets and other things. There is a letter from that firm. I have got a copy of it.

Sri D. DEVARAJ URS.—Read out the letter.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—If you want I will read.

This is a letter dated 14-3-72, addressed by the Deputy General Manager, Hindustan Construction Company to the Assistant Director of Inspection (Intelligence), Queens Road, Bangalore.

“Dear Sir—This has reference to your letter dated 8-3-72. Mr. K. Rama Rao was working with us for nearly about 20 years. He was forced to leave the Company in 1970 when he was at Iddiki Dam due to various reasons and mistakes committed by him. He was drawing a salary of Rs. 1,700 at the time of leaving the Company. He has got a property of Rs. 30 to Rs. 40 lakhs. He has got a house worth of Rs. 3½ lakhs at Palace Upper Orchard. He is a owner of a Theatre at Mysore.....”

ಇದರ ಚರಿತ್ರೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿಯವರ ಸಹೋದರ.

Sri D. DEVARAJ URS.—Supposing if it is proved false ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದು ತಮ್ಮ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಮಾತು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾರೋ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದು ಕಾಮಿಷನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಹೀಗೆ, ಇವರು ಹಾಗೆ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಬ್‌ಸೀಕ್ವೆಂಟ್ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ 1,700 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಕೂಡ ಕರೆಕ್ಟ್ ಆಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. I do not know anything about that letter.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಯಾವ ಕಾಗದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೋ ಅದು ಆ ಫಾರ್ಮಿನವರು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಕಾಗದ. ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಫೀಲ್ಡ್‌ಮಾನ್ ಎಷುವು ಬೇರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಬ್ರಾಂಚ್ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ಬ್ರಾಂಚ್ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಏನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಲಿ. I further ask you to probe into the matter with regard to the previous history of that man. When an allegation is made, he is unfit to hold that Office in the interest of the State exchequer.

Sri D. DEVARAJ URS.—If it is true you are alright. If it is false ..... ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಕ್ರಮ ಈಗಾಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಸರಿ ಒಂದುವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಮಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಂದುವೇಳೆ ನಿಜವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಜವೇ ? ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವ ಅಗುವವರೆಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮರ್ಥನಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಒಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಒಬ್ಬ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮೇಲೆ ನಾವು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪೂರ್ವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೇಕೆ ಇಷ್ಟತ್ ಇಲ್ಲ ?

Sri D. DEVARAJ URS.—According to my information that Officer was drawing a salary of Rs. 6,000 there. At that time when he was Chief Engineer of Iddiki Dam, his salary was something like, that amount you stated. ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಬಾರದೇ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮರಾವ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇರಳದಿಂದ ಅಲಗೇಷನ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರದು ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ. ಒಂದು ಕಡೆ ರೈಟ್ ಒಂದು ಕಡೆ ಲೆಫ್ಟ್.

Sri D. DEVARAJ URS.—He may be the brother of X Y Z. There is no criteria for that. You too may be having them.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನಗೆ ಬೃದರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇರುವುದು ಒಬ್ಬ. ಆದರೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ, ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸಭಾನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲ ವರದಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಇದು ಬೇಡ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿರುವವರು ಆಧಾರ ರಹಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ, ಇಜ್ಜತ್ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೋಗುವವನಲ್ಲ. ಇಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗ ಆಪಾದನೆ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. My only request is please do not jump into conclusions. You have brought out this information. I am glad about that. Let it be verified. If a person is not good I am not interested in having such people. A certain standard is required for an Officer. But basing upon an incorrect information which is not proved, it is not fair on your part to make will allegations against an officer. We should not jump into any conclusion before it is proved.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—These are all facts. I have not jumped into conclusions.

Sri D. DEVARAJ URS.—I will have to verify.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಚೀಫ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—The hon. Leader of the Opposition may place the letter on the Table of the House.

Sri D. DEVARAJ URS.—If the letter is not placed on the Table, it cannot be taken into confidence.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ—ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಈಗ ಕಣಕಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. “This Government is corrupt; this officer is corrupt.” ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳಿ ನೀವು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅದೊಂದು ರೀತಿಯಾಯಿತು. ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲವೇ ಅವರು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇ ಗೌಡ.—ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೆಟರನ್ನು ಓದಿ ನಾಳೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ನಾನೂ ನಾಳೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾವು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡಿ. ನೀವೇ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿರಬಹುದು—ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನು ಹೇಳುವುದು ? ಅಂಥ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಿರಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ತಾವು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡಿ.

These are the allegations you have made. If you think you need not give it here, I am not interested. If I have to do anything you must give me the information. Otherwise, I continue to hold that what I have done is correct and that man is alright until it is proved to the contrary.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I don't go back on what I have said here. ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಬರೆದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನು ಈ ಪ್ರವೋಧವನ್ನುಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಏಕೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಧೋರಣೆ ಏನೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧಾನವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ದಕ್ಷರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಆ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಪ್ರವೋಧವನ್ನು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಏನೋ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಯಾರೋ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಮೆರಿಟ್ ಅಥವಾ ಡಿಮೆರಿಟ್ ಇರಲಿ, ನಾನೀಗ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಬಿಡತಕ್ಕ ವರಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಧ್ಯೆ ಯಾರೋ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೇನೋ ಅಲ್ಲ. ಆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಉಭಯಪಕ್ಷಗಳ ಮೇಲೂ ಇದೆ. ತಾವು ಇಂಫಾದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು ಎಂದು ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕನ್ನುವುದಾದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ವರಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ತೀರ್ಮಾನದ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರು ಈ ದಿವಸ ಅವರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅವರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹಳ ಹಟವಾಗಳು. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಆಗಲೇ ಅದರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಅಂಥ ಒಂದು ಫರ್ಮ್ ಮೈಂಡಿನವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತಾವೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಈ ದಿವಸ ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ?

If you have got any self-respect, you should have resigned on that day itself. ಇನ್ನು ನಾನು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನೆಂದು ದಿವಸ ಇವರಿಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅಂದರೆ ಅದೇನು ನನಗೆ ಒಂದು

(SRI H. D. DEVE GOWDA)

ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಟಿಸಿಜಮ್ಗೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೈಲನ್ನು 2 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಬ್ಯಾನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರಂತೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳ ಗತಿಯೇನಾಗಬೇಕು? ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ದಿನ ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಅರ್ಜಿಹಾಕತಕ್ಕ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ದಾಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು? ಈಗ ಕೆಲವರಿಗೆ 30-32 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಕೇಂದ್ರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಈ ವಯೋಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು 2 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಅರೆಯ ತಕ್ಕ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಗಾಜುಯಿಟ್ಟುಗಳೂ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಅರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಸಕಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಕೂಡರೆ ಕೆಲಸದ ಆಡ್‌ಮಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್‌ಟಿಎಂಎಲ್ ಕೆಲವು ಪೂರೈಕೆಗಳನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಫೇರಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇಂಟರ್‌ಫೇರಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಎಜಿರೆನ್ಸ್ ಬಾಬಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಇವರ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ, ಕಾರಣ ಈ ಬಾಬಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರ. ಇವರು ಈ ಥಾರ್ಜಿಗೆ ಬಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಚೀಕ್‌ಕರ್ ಅಡಿಟ್‌ಸೆಲ್ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹೊರಡಿ ನಿರತಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಫೈಲುಗಳು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಬಿದ್ದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Formerly, when I was Minister long time back, it was with me. Now, it is part of technical audit and Vigilance Commission which is with the hon. Chief Minister.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಬೇಕು. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಇರಾಪೆಯ ಚೀಕ್‌ಕರ್ ಅಡಿಟ್ ಸೆಲ್ ಅವರ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳು ಬಗ್ಗುತ್ತಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ತನಿಖೆಮಾಡಿ ನೋಡಲು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಇದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇರುವ ಕೇಸುಗಳಿವೆ. ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರೋಟೇನ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದರೋ ಹೇಗೆ? ಎಜಿರೆನ್ಸ್‌ನವರ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಕಳೆದ 5-6 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕೇಸುಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸದನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ಕೆಲವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿದೆ, ಕೆಲವರ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗೆ ಆಡ್‌ಮಿನ್ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗಾಗಿ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ಕೀಗೇಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ? ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲ ಎಂಬ ಫೋರಣ್ ಸರಕಾರಕ್ಕಿರುವುದು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಈಗ ಆಡಳಿತ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಮೋಟೀವ್ ಅಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು? ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೆಸರಿದೆ. ಈ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ in a routine way if the Vigilance Commissioner has dealt with the case, I have no objection.

Sri D. DEVARAJ URS.—Is it your suggestion that we have called him to send only such papers relating only to certain officers? Is it the suggestion? Let me tell you, Madam Speaker, I have not even seen that officer who is in that Vigilance Commission. I cannot remember to have

seen his face. I had no reason to ask him purposely to send the file of a partical officer If that is his suggestion, I would request the hon. friend to disabuse his mind of any such doubt if he has any in his mind.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಯಾವುದೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಡೆದಿರುವ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮದು ಬ್ಯಾಡರ್ ಔಟ್‌ಲಕ್ ಇಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ವರ್ಗದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬಂದು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂಬುದು ಅವರ ನೂಜನೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅರ್ಜಿಕೊಟ್ಟರೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸಂತೋಷ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಸಾಲದು. ಇದರಿಂದ ಇಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಮೊದಲು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಹೆದರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆಚ್ಚಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಹಾಗೆ ಅವರು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ವಾಗುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ, ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಕೋಡ್ ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮಾಡಲಿ, ನೂಪರ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವರು, ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಕೋಡ್‌ಗೂ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೂ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧ.

ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 165 ಜನ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದೆ, ಸರಕಾರ ಶಕ್ತಿಯುತ ವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜನರು ಅವಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಏನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಸೌಭಾಗ್ಯ. ತಮ್ಮ ಧಾಖೆಯಿಂದ ಹೋದರೆ ಲಂಚ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೊಡೆದರೆ ಗಂಡನಿಗೆ ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗುವುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸಚಿವರು ತಳೆದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂದು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪಿ. ಎ. ಕೊಡುವಂತೆ. ಈಗ ಇರುವವರು ಸಾಲದು, ಅರ್ಜಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪಿ. ಎ. ಬೇಕು. ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಕೊಡುವ ಅರ್ಜಿ ದಾಖಲಾತಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪಿ. ಎ. ಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಅರ್ಜಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಬರೆಯುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇಡ. ಕೆಲವರು ಹಣ ಪಡೆಯಲು ಇಂಥವರು ಲಂಚ ತಿಂದುವರೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವರು. ಜುಬ್ಬೆ ಹಾಕಿರುವವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವರು, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು.

3-00 P.M.

ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ನೀವು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವವರು, ಲಂಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವವರು. ಆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಈ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಜನತೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುತೇ ಸಮಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಾವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. 14-4-1960 ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂರವರು ಕರಪ್‌ಷನ್ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. I agree that there is corruption in the department, ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇರುವುದು ನಿಜ. ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಮಾಣಿಕ್ಯಂ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದು, ನಾನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಗ್ವಾದ ನಡೆಯಿತು. ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅಲ್ಲ. ಸಸ್ಟೇನ್‌ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ.—ಸಸ್ಟೇನ್‌ಷನ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್‌ನ್ನು ಕರೆಕ್ಷ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ 4 ಗಂಟೆವರೆಗೂ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಆಡಿಟ್ ಸೆಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಬಂದು ಡಿಸ್ಮಿಸ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಫಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಏನು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಲಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಆಡಿಟ್ ಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿರಬೇಕೇ ಪರಂತು ನೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿರಬಾರದು. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿ, ನೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಆಡಿಟ್ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ಮೂರು ಜನ ಐ.ಬಿ.ಐ.ಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದವರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಇರಲಾರದು. ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ರಿಟೈರ್ ಆದ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಪಾಟರ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರ ಆಗಿದೆ. 2-3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈ ಹುದ್ದೆ, 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ನೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಹುದ್ದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಿಟೈರ್ ಆಗಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳೂ ಆದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಅವರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಆಗಬಾರದು. I expected more from you. ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಡೈನಾಮಿಕ್ ಲೇಡರ್ ಪಿಪ್ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. Is this the way that you have to administer? ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಹಿತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. You must pull him up.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕಾಚ್ಚೇ ಯಾವಾಗ ಬಂದದ್ದು? ಅವರು ಯಾವಾಗ ಬಂದರು, ಯಾವಾಗ ಇದ್ದರು, ಏನಾಗಿತ್ತೆ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The file reveals everything. He was a retired Chief Engineer.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನ್ನಾಗಿ ಯಾರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದವರು?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅವರನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು?

Sri D. DEVARAJ URS.—Anybody can be appointed as a Member.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಒಬ್ಬ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೂ, ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲವೇ? ಬೋರ್ಡಿನ ಮೆಂಬರ್ ಆದ ಒಬ್ಬ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕದ್ದು ತಪ್ಪು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. Facts are facts. ಅವರು ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರ್ ಆದದ್ದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. Subject to verification and correction. I may be corrected. The Board has powers to select their own Chief Engineer and they have done it. In case he is not a fit person, we are here to change him.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—But the Government have left the authority to the Board.

Sri D. DEVARAJ URS.—We have not left it. It is there in the Act.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I would like to ask for a clarification from our learned Chief Minister. Does he mean to say that the Board consisting of 9 members should be full of retired Chief Engineers? Is it his opinion?

Sri D. DEVARAJ URS.—May be, it is a fact. The previous Government has nominated the retired Chief Engineer to the Board. Is it a sin they have committed?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—This Government has reappointed this person six years after his retirement.

Sri D. DEVARAJ URS.—What the previous Government has done is not a sin. What we are going to do is a sin. Sri Deve Gowda never opened his mouth in the Assembly during the tenure of the previous Government; the proceedings of the House may be perused. He has not spoken a word about the irregularities committed by the previous Government or about the affairs of the Bangalore Water Supply Board.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೆಂಬರನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ? ಬಹುಶಃ ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಅಬಾಲಿಷನ್ ಆಫ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇವ್ದಾರೆ. ಇದು ತಾವು ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ಶಿಶು. It is your own baby. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಸ್ ಕ್ಲಾಸ್ (1) (2) (3) (4) (5) ಎಂದು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಅವರೇ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ವರ್ಗ. ಇದರಿಂದ ಹಲವಾರು ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಂದೆ ಈ ವರ್ಗವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಇನ್ನಾದರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಅನುದವದಿಂದ ತಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ನಾಳೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಸೋಷಿಯಲಿಜಂ ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡುವಾಗ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಇಂತಹ ಕ್ಲಾಸ್ 1 ಕ್ಲಾಸ್ 2 ಕ್ಲಾಸ್ 3 ಎನ್ನುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ವರ್ಗ ಇರುವುದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು from past experience, ನಾವು ಕೈ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಖಡಾಖಂಡಿತ ಉತ್ತರವನ್ನು, ಖಂಡತುಂಡ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾಳೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಥೋರಣೆಯನ್ನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಸಿಸ್ಟಂನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರು ಸಾರ್ವೈನ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಅಯುಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದ ತನಕ ಇರಬೇಕು ? ಮೆಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಲಿ, ಅಸ್ವಾರ್ಥಿ ರೋಡ್ ಆಗಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲೈಫ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ರೋಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ವೇಳೆಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಕಿತ್ತುಹೋದರೆ ಯಾರನ್ನು ಪೀನಲೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಒಂದು ಇನ್‌ಕ್ವಿಮೆಂಟ್ ಸ್ವಾಫ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಸಪ್ಲೈಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದೋಷ ಇದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಡ್ಯೂರಬಿಲಿಟಿ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸಾರ್ವೈನ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಅವನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಸಾರ್ವೈನ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ತಂದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪರತ್ವ ಹಾಕಿ. ಇಂಥಾ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ, ಪರಭಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಡ್ಯೂರಬಿಲಿಟಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ 5 ವರ್ಷವೋ, 10 ವರ್ಷವೋ ಅಂತ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ಯಾಲಿಟಿ ಅಫ್ ವರ್ಕ್‌ಮೆನ್‌ಷಿಪ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟು ಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನು ಯಾರಿಗೂ ಲಂಚ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಇದೇ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಾದರೆ ಬ್ಯಾಡ್ ಕ್ಯಾಲಿಟಿ ವರ್ಕ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದೋಷ ಇದ್ದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಅನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸ್ಯಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈವೇಳೆ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಬಾರ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಂಗಳೂರು ಫಾರ್ಮೇಸನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗೆ ತಿಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅದು 3-4 ದಿನದ ಹಿಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಒದ್ದೆದೇನೆ, ಅದಾದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ಎರಡು ಹೇಳಿಕೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ಓದಿಬಿಡಿ. ಅಥವಾ ಏನಾದರೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದೇನೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—65 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಅದರ ಫಿನಿಷರ್ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಎಷ್ಟು ಆಗಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೀರಿ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The comment is of the papers.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ತಾವು ಏನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಪೇಪರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to correct the hon. Member on the opposite side. When a certain statement is made, people may draw their own inference. When a statement of fact is given some people will interpret it in one way and some others in another way. What I would like to submit it that I did give that figure because I had it from authentic source and that was passed on for people like you to draw your own inference. Some drew inference this way and some others that way. The papers also commenced that way.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಆ ರೀತಿ ಕಾಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅವರು ಕಾಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈವೊತ್ತು ಫಾರ್ಮೆಸನ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಥೋರಂಟಿಯನ್ನು ತಾಳಿದ್ದೀರೋ, ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ Create a performance audit cell, ಅಥವಾ ಎಕ್ಸಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಸೆರ್ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಫಾರ್ಮೋಲಿಪ್ ಮಾಡಿ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದರಿಂದ 30-40 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಪರವಾಯಿಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನೀವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನೀವು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಂತ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೀರೋ ಅದು ಆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟದೆ ಸಫಲವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಎ ಪರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಸೆರ್ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಪರೇಟ್ ಸೆರ್ ಮಾಡಿದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರು-ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು-ಗುಂಟಕರ್ ಲೈನ್‌ನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಎರಡು ಲೈನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಡ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು 50 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇನ್ನೂ ಸಿದ್ಧವಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ 15 ದಿವಸದಲ್ಲೋ ಆ ಯೋಜನೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ನಮ್ಮ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಹೇಳಿದರು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ರಾಜ್ಯ ಬಿಂದ ಹೊರತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. The revenue return is not important when it helps food production and we should not insist on the return ಎಂದು ಅವರೇ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸೇಳುವಾಗ ರೆವೆನ್ಯೂ ರಿಟರ್ನ್ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 1969ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದೇ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸಬ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಮಿಷನ್ ಲೈವಿನ್ ಬರ್ಚನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಡಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕು, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಎರಡು ವರ್ಷದ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.

ರೆವೆನ್ಯೂ ರಿಟರ್ನ್ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಿರಾವರಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಎಚ್. ಪಿ. ಗೆ 1500 ರೂಪಾಯಿ ಮೀರಿ ಖರ್ಚಾಗದಾರದು ಎಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿರುವುದರ ವಿಷಯವನ್ನು 2500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಕಾನ್ಸ್ಟ್. ಅಫ್ ಸಬ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಮಿಷನ್ ಲೈವ್ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್ ರೆಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಬ್ಯಾನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅವರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶರಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶರಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಒಂದು ಭಾನುವಾರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಹೊತ್ತು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇರಲಿ. ಆದರೆ ಅವರ ನಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡುವು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಶರಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ನಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಷ್ಕಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ರಕ್ಷಣೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿದೆ! ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಾಳಿಕೊಂಡಿ, ಎಂಬುವವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು, ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್ ಅವರು ಗೃಹ ಖಾತೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಜಿ.ಎ.ಕೆ. ರಾವ್ ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಇದಲ್ಲ ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಳಿತ ನಡೆನತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವ, ನಿಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಅರಿತು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕರಪ್ಷ ಆಗಿದ್ದರೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri D. DEVARAJ URS.—Does the hon. member wish to know that now ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I am making this charge that you have to protect an honest officer.

Sri S.M. KRISHNA.—Is transfer a punishment ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ?

Sri D. DEVARAJ URS.—If the hon. leader of the Opposition yields, I would like to know from him what is his big idea. I am not able to understand him. Does he think that mere transfer of an officer is motivated because we do not want him ? If the hon. member wants to hold to his opinion, he is at liberty to do so. But I may tell him that an officer has to be transferred as and when he completes a certain time in his post. This Officer had completed 5 years in his post and we thought that some other officer has to be placed there. Simply because an officer is transferred does the hon. member think that this officer is the only ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿ and others are not ? Is it his idea ? If that is so, I have nothing to say.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಎದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಷ್ಠೆಯೇ ಒಂದು ತಪ್ಪಾದರೆ ? ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೂಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಇಂಥವರಿದ್ದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು....

Sri D. DEVARAJ URS.—Why are you so much interested in him ?

Sri H.D. DEVE GOWDA.—I am not interested in any. I am only interested in clean administration.

Sri D. DEVARAJ URS.—Yes, the responsibility is ours. It is not yours.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—How can you discharge your responsibility unless we bring to your notice these things. I am also equally interested in the integrity of the administration.

So far as Sri G. V. K. Rao is concerned, I have not said anything. It is for you to take a decision. But here you want to eliminate an honest officer from the Board so as to suit your own men in the Board and just to facilitate them to meet their own ends,

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನಾವು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ. — ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನಿಷ್ಣಾವಂತರು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ನಿಷ್ಣಾವಂತರು ? ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಗೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಾಳಕುಂದ್ರಿಯವರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಅಗಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಶಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೇ ಏನಹ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾರು ನಿಷ್ಣಾವಂತರು, ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ನಮ್ಮದು, ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿವುಲ್ಲ. ಅದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕು. ಆ ರೀತಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಇರಬಾರದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್ ಮೇರೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಅನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಅದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ತಾವು ಒಂದು ನಿಷ್ಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ತಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯ ಬೇಡಿ ಎಂದು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಇರಾಪೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ನಿಷ್ಣಾವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಗುವು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇರತಕ್ಕ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಜನ ನಿಷ್ಣಾವಂತರಿಗೆ ತಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇರಾಪೆ ದಕ್ಕೆ ಇರಾಪೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಹೋಗಿ, ತಾವು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದು ಹ್ಯುಮಿಲಿಯೇಷನ್ ತಡೆದುಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಬರುತ್ತೀರಿ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri D. DEVARAJ URS. — I had stated that the appointment of the Chief Engineer in the Water Board is within the authorities of the Board. I might read here section 12 of the Bangalore Water Supply and Sewerage Board Act, 1964. "12. Appointment of Staff:—The Board may appoint a Secretary, a Chief Engineer, a Sanitary Engineer, a Water Supply Engineer and such other officers and servants as may be required to enable the Board to carry out its functions under this Act.

Provided that the appointment of the Secretary, the Chief Engineer, the Sanitary Engineer and the Water Supply Engineer shall be made after consultation with the State Government".

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು 15 ನೇ ತಾರೀಖು ಮಾಹಿತಿಯೊಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾತುರತೆ ಬೇಡ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ (ಕನಕಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಂಟು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ನಾಡಿನ ಪ್ರಗತಿಗೆ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದುದು ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ತಾನಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅರ್ಧ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯವನ್ನು ಏನೋ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಚಾಚಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೈ ಚಾಚಿದರೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಖೋತಾ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಬಡ್ವೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಪ್ಸ್ ಇದೆ, ಡಿಫೆನ್ಸಿಟ್ ಇದೆ ಎಂದು ಅದರಿಂದ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಬಡ್ವೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ಈ ಸಲದ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಗತಿ ದಾಯಕವಾದ, ಅದರಲ್ಲೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಒತ್ತಾಸೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಐಟಂಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸದೆ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಬರೀ ಖೋತಾ ಆಗುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಖೋತಾ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೂ, ಯಥೇಚ್ಛವಾದ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲಪನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಾವೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಲೋಪ ನಮ್ಮ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ? ಈಗ ಕೆಲವೊಂದು ಐಟಂಗಳು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿವೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಬಡ್ವೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮರಳ ಸಾಡಿ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಯಿತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ದಾರರಿಂದ ಚೆಂಡರ್ ಕರೆವಸ್ತು ಆಯಿತು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ದಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನೆನಗಿಡಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಎದ್ದಿದೆ. ಇಂಥಾದ್ದು ಆಗಬಾರದು. ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಚೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ವಹಿಸಿ, ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಎಂಥ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಷಯ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆರೆಗಳು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಪಿಕ್‌ಪ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುವ ಜಮೀನಿನ ಅಕ್ವಿಸಿಷನ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ಮಾಡದೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಆಗದೆ ಎಂದರೆ ಜಮೀನುದಾರರು ಫನಲು ನಷ್ಟ ಕ್ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಎಸ್ಪೀಟಿಎಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಜಮೀನಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದಕ್ಕಿಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಫನಲು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು 30-40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಜರೂರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗದೆ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೆಬೋ ಅ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಎರಡನೆ ಪ್ರಾಂಶಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಕಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸೇರಿತ್ತು, ತೀನೇ ಪ್ರಾಂಶಿಗೆ ಈಗ ಬಂತು, ಈಗ 4ಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇನ್ನೂ ಇದು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ವೈಸರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೇರಿದುದು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಬಂತು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಕಾಮೆಂಟ್ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ದಿನ ತಳ್ಳಿದರೆ ಇದು ಏನು ಹಣ ಬರಹ? ಇದು ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರೇ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು ಅರ್ಧ-ಅರ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಪಿಕ್‌ಪ್ ಕೆಲಸಗಳು ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೆ ನಿಂತಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಪ್ಪೇಷನ್ ಕರೆದು ಒಬ್ಬ ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡದೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಕರಿಯಪ್ಪ)

ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಎಸ್ಕಿಮೋಟು ಎಷ್ಟಾಗಿತ್ತೋ ಅದರ ಎರಡರಷ್ಟು ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವಾಗ ಆಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವೆ ಇದ್ದರೆ ಹಣ ದುರವ್ಯಯ ಆಗುತ್ತದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಒಂದು ಫಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿಸಿದ ಕೆಲಸ ಅದರೂ ಕೂಡ, ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ ನಾಲೆ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದುಡ್ಡು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ನಾಲೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಕೆರೆ ಸ್ಪಾಂಕ್ಟನ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅನಕ್ಷಿಪ್ತವಿಲ್ಲವೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಾಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಕಾತುರತೆ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಅಟೋಮಿಕ್ ಯೂನಿಟ್ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಎಂದು 8-10 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕನಕಪುರದಲ್ಲಿ ಮೇಕೆದಾಟು ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪುಪರ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಅಂಥಾವೇ ಒಂದನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆರೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಚ್ಛಾ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿ ಸೋಜಿಗದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಆದಿಕ ನಂಪೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪಿಕಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲಭ್ಯ ಇದೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಅಂಚೆಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಹಾರದ ಕೊರತೆ ತುಂಬಾ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅಂಥದವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಬಾಕಿ ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಇದೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಬೇಡ, ಹೆಚ್ಚು ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೋ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು, ಸೇತುವೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗೋ ಮಾಡಬಹುದು, ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗೋ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಅವೇ ಬಾಕಿ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಡಿಬ್ಬ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟರು, ಆದರೆ ಫಲವಾಗಿ ಇವೊತ್ತು ಅಂಥ ದೇಶ ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ನಾಡಾಗಿದೆ. ಅಂಥದೇ ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Leader of the Opposition has taken one hour and 17 minutes. Excluding the time taken by the hon. member Sri Kariappa, who concluded well in time, I have got only 117 minutes at my disposal for this Demand. Taking into consideration that the Hon'ble Minister would take about an hour and odd for his reply, the Demands would be put to vote at 4-30 P.M. tomorrow. Therefore, the maximum time that could be allotted to each member would be 8-9 minutes. I request co-operation of the hon. members.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—At the outset, I request the Hon'ble Deputy Speaker to give me not more than 20 minutes and not less than 20 minutes.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member may commence his speech instead of wasting time.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ ಡಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಸೈರಿಸ್ ಕಂಡಿಷನ್ ಇದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಫ್ಯಾಮೀನ್ ಕಂಡಿಷನ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಪಿಕ್‌ಪನ್ ಮತ್ತು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಸಬ್ ಸಾಯಿಲ್ ವಾಟರ್ ರೈಸ್ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ನಾರಾ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿದು ನೀರು ವೇಸ್ ಆಗದ ಹಾಗೆ ರೈತನು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಸಾಗು ಮಾಡಲು ರಾಗು ಆಗುವಂಥ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 4 ವರ್ಷದಿಂದ ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಲ ಮಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂದು ರೈತರು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬೆಳೆ ಕಟಾವ್ ಆಗುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಜೋರಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಆ ಬೆಳೆಯು ಸಹ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಷಾಮ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತೂ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರ ಗೋಳಾಟ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಮಗೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತಮ ಬಿತ್ತನೇ ಬೀಜ ಕೊಡ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್ ಬೀಜಕ್ಕೆ 350 ರಿಂದ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡ ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಂತೆ ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಹ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಮಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ಸ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ವೆಸ್ಟ್‌ಕೋಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ನದಿಗಳ ನೀರು ಹರಿದು ಅರಬ್ಬಿಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಈ ನೀರನ್ನು ಕುದಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾಣಿ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬುಲ್ಡಾಳದವರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 48 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆ ಬಂದು ಆಗಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾತ್ ಕನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಮರೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ದರಿಂದ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಹೆಚ್ಚು ಇರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರೂರಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಾಮ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮೀನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಟೂರ್ ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು. ತಾವು ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಲು ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಮಳೆ ಬಂದರೆ ರಸ್ತೆಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಮಣ್ಣಿಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸುವ ಬದಲು ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಫಂಡ್

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್)

ರೋಡ್‌ಗಳಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸರಿಯಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಸರಿಯಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಖಾಸಗೀಯವರು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ನುಮಾರು 35-40 ಮೈಲಿ ಉದ್ದವಿರುವ ಚಿಟಗುಪ್ಪ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಫಂಡ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ 11 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಮಕ್ಕೆ ತರಲು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೇದಲು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕು. ಈಗ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಿ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಜನರು ರಾಜಕೀಯ ಬಣ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಅಪಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಒಂದೇ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ಪರೈಕ್ಯಾಟಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಗಿಸಿದ್ದೇ ಅವರ ಜನರು ಇಲ್ಲದೆ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಾಲ್ವೆಕ್ಟುಗಳು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆಯಾದ ಕಾರಂಜಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷ ದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೂ ಆ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಗತಿ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ವರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಏರಿಯಾವನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮಾತೊಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಏನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಫೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ 25-30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಫೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರು ಮತ್ತು ಬಡಜನರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ತೆರಿಗೆ ಹಣ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹಣ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇಂದು ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಡಿಶ್ಲೋಮದಾರರು ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮೂಲಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವರ್ಕಿಂಗ್‌ಜಾನ್ಸ್ ನೌಕರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಿ.ಎ., ಡಿಗ್ರಿ ಅದಂಥ ತನುಗುರು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಏಜ್-ಬಾರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಅವರನ್ನು ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಕಾಯುವುದು ಮಾಡದಿರುವುದು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಪ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರು 15 ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಾರಿ ಕಾಯುವ ಆಗಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದರ ಲಾರಿಯು ಡ್ರೈವರ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳು ಕಾಯುವ ಆಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಮಾತ್ರ ಪರ್ಮಿಟ್ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನವರ ಕಾಲದಿಂದ ಏನು ಒಂದು ಆಡಳಿತದ ರೂಲ್ಸ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾಇದ್ದೀರಿ.

4-00 P.M.

ಹಿಂದಿನ ರೋಲ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವರ್ಕ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಟೆಂಪೊರರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಖಾಯಂಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಟೆಂಪೊರರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಿಪಾಕ್ರಸಿಯಿಂದ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವವನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು 500-1000 ರೂಪಾಯಿ ಲಾಚಕೆಗೆ ಮೊಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾತಾವರಣನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಕೆಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರು ಅಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವರ್ಕ್ ಚಾರ್ಜ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪೋಲರ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಜನಗಳು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಕ್ರಾಮೀಯಿಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 3 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರರು ಒಂದೊಂದರ ಅಥವಾ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ನಿಶ್ಚಯ ಅನ್ನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಫೋರ್ಮ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ 3 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳು ಬೇಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ನಿಶ್ಚಯ ಅನ್ನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಸರಾಗಿ ಒಂದು ಫೋರ್ಮ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ನಿರಾಶೋದ್ವಿಗ್ನರು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಸಹ ಸಾಯಿಲ್ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಇದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ನೀರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಬ್‌ಸಾಯಿಲ್ ವಾಟರ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ವೈವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ 15ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗೆ ಈ ಒಂದು ಸಬ್‌ಸಾಯಿಲ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಲಘು ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಪರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರುದ್ರಪ್ಪ (ಹೊಸದುರ್ಗ) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ನೋಟಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಆಫೀಸು, ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆಫೀಸು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರುದ್ರಪ್ಪ)

ಇರಬೇಕು. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಇಡೀ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆಯೇ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಹೊಳಲುಕೆರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ದಾವಣಗೆರೆ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು 600 ಚದುರಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಇದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಚ್ಚು ಚದುರಮೈಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 200 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಬೇಗ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 50-60 ಮೈಲಿ ಮಾತ್ರ ಟಾರು ರಸ್ತೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಒಂದೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ನಿಂತು ಜನಗಳ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಇದುವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯಮಾಡಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಅಲ್ಲಿ 13 ಇಂಚಿನಿಂದ 17 ಇಂಚಿನವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಜನಗಳ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಐಾಯಂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅನುಕೂಲತೆಯಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಯಾವ ತರಹ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಯಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಐಾಯಂ ಆದ ಯಾವುದೇ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಅಪ್ಪರ್ ತಾಂಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಾವು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 1971 ನಡೆದು ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಳೂರು, ಹಿರಿಯೂರು, ಹೊಸದುರ್ಗ, ಸಿರಾ ತುಮಕೂರು, ಸಿರಾ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಇವತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾರಿ ಇದಕ್ಕೊಮ್ಮೆ 2.78 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಏನೂ ಸಾಲದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರಗುಂದ ಬಳ್ಳಾಳಿ ಮತ್ತು ದೇವರಪುರ ಎಂಬ ಕೆರೆಗಳು ರಿಪೇರಿಯಾಗದೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಕೆರೆಗಳ ತೂಟು ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆಗಳು ರಿಪೇರಿಯಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಒದಗದೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಂದ ಯಾವ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಯೂ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅತೀ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಕೆಲಸವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 30-10 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವತ್ತು ಒಂದು ಎಚ್.ಪಿ.ಗೆ. ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಿತಿಯನ್ನು ಸಹ 1200 ರೂಪಾಯಿ 2500 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿತಕ್ಕಂಥದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೇಡಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಬಾರಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸಬ್ ಸೆಂಟರ್ ಸ್ಟಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರೊಪೋಸರ್ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಆ ಸಬ್ ಸೆಂಟರ್ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೇಗನೇ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಪದೇ ಪದೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಿಂತು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅನೇಕ ಎಸ್ಸಿಮೇಟು ಗಳು ಬಾಕಿ ಇವೆ. ಅದು 3-4 ವರ್ಷ ಬಾಕಿ ಯಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಆಫ್ ರೇಟ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆ, ಅವು ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಗಳಿಂದ ಏನು ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಅದು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ಉಳಿಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ಎನ್ ಆರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಬೋರ್ಡ್ ವೆರ್ಸ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಫೈನಲ್ ಆದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಹ 30-40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥದಕ್ಕೂ 10 ಪರ್ ಸೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬೋರ್ಡ್‌ವೆರ್‌ಗಳು ಫೈನಲ್ ಆಗುತ್ತವೆ, ಅಂಥ ಕಡೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅಂಥ ಎಸ್ಸಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರುಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡತಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಭ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ವಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿನ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರಲ್ಲೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸ್ಕೈಮ್ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸ್ಕೈಮ್ ಏಕಾಯಿತು ? ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸ್ಕೈಮ್ ಏಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು ? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ಕುರಿತು ಕೂಡ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ; ಸಸ್ಪೆನ್‌ಶನ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬಾರದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪಕ್ಷ ಪಚ್ಚುತ್ತಿರಾ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ವಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಬಹಳ ದಕ್ಷರು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ; ಮತ್ತು ಎಚ್. ಎಂ. ಸಿ. ಯವರು ಬಹಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದವರು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಗಿತನ ಯಾವಾಗ ಇರಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು, ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಯಾವುದೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಆ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅವರೇ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಬರೇ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ದಕ್ಷರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದು ದಕ್ಷತೆಗೆ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಟ್ಟವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಮೊದಲು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ವಿಚಾರ ನಡೆಸಿ. ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಅಧಿಕಾರ ದಲ್ಲಿದ್ದೇ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ತಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾದಂತೆ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದು ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ನಾನು ಹೇಳಿದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ವಿಚಾರಣೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಪೂರ್ವ ಆಗಿ ಬಂದರೆ, ಕೂಡಲೇ ಅಂತಹವರನ್ನು ಡಿಸ್ಮಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಬರೀ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ಡಿಸ್ಮಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಲಂಚ ತಿನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೇನೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಂಜುಸಾರಿ ರೈಲ್ವೆ ಇಂಜಿನ್ ಭೋಗಿಯನ್ನೇ ನುಂಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ 150 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಇದ್ದರೆ 149 ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಇದೆ. ರೈಲ್ವೆ ಇಂಜಿನ್‌ನೇ ಒಬ್ಬನೇ ನುಂಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಥೆ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ ಗಳ ನಿರ್ವಾಣ, ಮಲಪ್ರಭ, ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ತುಂಗ, ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್—ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ದಕ್ಷರು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ಥೈರೈದಿದ್ದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಪೂರ್ವ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಇದರಿಂದ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಮಿಸ್ ಮಾಡಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೀಗೆಯೆ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹಾಗೂ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಆರ್ಟ್ ಕ್ಯಾನ್ವರಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ನಾನು ಉಳಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ದಕ್ಷತೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೀಳಬೇಕು. ಮೊದಲು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದೇ ಒಂದು ಕಸುಬು ಅಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಪೈಮ ಹೈನಿ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ದಕ್ಷರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಅದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮೇಲೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಉದಾಹರಣೆ ಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 5 ತಿಂಗಳುಗಳಾದರೂ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬನ ಹೆಸರು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅರಸು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೂ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ 13 ಜನರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಪೀಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಶರಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಚಾರ್ಜ್‌ಪೀಟ್‌ಗಳಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ವಿಚಾರಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ವಿಜೇನ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿಂದ ವರದಿ ಏನು ಬರುತ್ತದೋ ಅದರಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಸರಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಷ್ಕಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊದಲು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸರ್‌ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೂಡಲೇ ಅವರನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ತಾವು ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ನಾನು ಇನ್ನು ಶರಾವತಿ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಅದಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾಯುವುದು ಏಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿವಿವರಣೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರ ಮೇಲೆಯೇ ಆರೋಪಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ನಾವು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೋ ನಿವೃತ್ತ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೂ ನೀವೂ ಮೊದಲು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮುಲೇನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಡಿಸಿಲ್ವಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ತುಂಬಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬುಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಲೇನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ನಮಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆವು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಮಗೇನೋ ನೀರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅವರು ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ದಡ್ಡರಾಗಿ ಅವರು ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಇವರ ಒಂದು ದಡ್ಡತನ ಏನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಯನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನದ ಅಂಶವೇನು? ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಾವು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಇವರು ಇನ್ನು 8-10 ವರ್ಷಗಳಿದ್ದರೆ, ಅದು ಹೀಗೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಅವರಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದಡ್ಡತನದ ಪರವಾಹದ ಯಾಕು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೋರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಪು). —ಈ ದಿವಸ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಭಿಯ ಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ—ಕೇಳಿಕೆ ನಂಬರ್ 31, 47,

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ)

50 ಈ ಮೂರನ್ನೂ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಒಂಕೆರೆದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ವಿತ್ರರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೂ ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಧೀರೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಅವರು ನಾಣ್ಯದ ಒಂದು ಮುಖವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಕಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಡೀ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸರ್ವೆಂಪನ್ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನಾ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಇನ್ನಿತರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಚಕಾರ ಶಬ್ದ ಕೂಡ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ರೂಪಾಯಿನ ದಡ್ಡತನವನ್ನು ಒಳಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೈನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದರು ಅವರನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇಷ್ಟಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ತಾವು ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದರಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವೀಗ ಬಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾದರೂ ತಾವು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಾವು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆ ಹೊರಗೆ ಸುರಿದಿದ್ದೀರಿ, ಅಷ್ಟೇ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳೆಯ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 6,245 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡೆಸಿ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾಚಿಗೆಗೇಡಿನ ವಿಷಯ ಬೇರೊಂದಿರೆಯೇ ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 26,049. ಈ ಪೈಕಿ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಂದರೆ 6245. ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 131 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ಮತ್ತು 10 ರಿಂದ 15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 91 ಸಾವಿರ 757 ಚ.ಕಿ. ಮೀಟರ್ಸ್. ಈ ಪೈಕಿ 94.78 ಸಾವಿರ ಚ.ಕಿ. ಮೀಟರ್ಸ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 98ರಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ವೇಗದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಬೇಕು. ಆ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ 10-15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತನಿಗೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೋಟಾರ್ ಬಂಡಿ ಒಡಾಡತಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡನೆಗೆ ಒಂದು ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ತಿರುಗಾಡತಕ್ಕಂಥ ರಸ್ತೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಒಟ್ಟು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 17,197 ಕಿ.ಮೀ. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 708 ಕಿ.ಮೀ. ರಸ್ತೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಅಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದೂ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂದರು ಮತ್ತು ಫರ್ಚಲೈಜರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಮೆ ಇರುವಷ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾಗೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಮೆಲೆಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಸುಂಕದಿಂದ ಬರುವಷ್ಟು ಬೇರಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದು ಈ ಎರಡು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡರನ್ನೂ ನಾವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ ಅಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದ ಸುಳಿವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ರೋಡುಗಳೆಂದೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡು ರಸ್ತೆಗಳೆಂದೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಸ್ತೆಗಳೆಂದೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜಂಗಲ್ ರಸ್ತೆಗಳೆಂದು ನಾಲ್ಕು ತೆರೆನಾಗಿವೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ವಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಅಭಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಏರದರೆ ಏಜನ್ಸಿಗಳ ವಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದರೂ ಅವು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ವಿನೂಗಾರಿಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಬೇರೆ ಇವೆ. ಮೆಟ್ಟಲನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲನೇ ಸಾರಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ವ್ಯಯವಾದರೂ ಸರಿ ಆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಡಾಂಬರನ್ನು ಹಾಕಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ಮಾಡುವ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಡಾಂಬರನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳು, ಮೋರಿಗಳು ಇವೆ, ಇದು ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಗಳಿವೆ, ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳು, ಮೋರಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವನ್ನು ಮಾಡಲು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಸೇತುವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ದವರೇ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮಮದ ಪ್ರಕಾರ 20 ಅಡಿ ಅಗಲವಿರುವ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡುಗಳು ಮಾಡಬೇಕು, 20 ರಿಂದ 100 ಅಡಿಗಳವರೆಗೆ ಸೇತುವೆ ಮಾಡಲು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿನವರು ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗ ಖರ್ಚು ಕೊಡ ಬೇಕು ಮತ್ತು 100 ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕಡೆ ಸರಕಾರವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಸರಕಾರ ಅಜ್ಜಿ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಖರ್ಚನ್ನು ಹೊರಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಹತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ 21 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ನೀರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹರಮ ಹೋಗುವ ನೀರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯ ಬಹುದು. ಈಗ ಒಂದನೆ ಬೆಳೆಯುಂಟು ಒಂದು ಲಕ್ಷ 30 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಲಘ್ವ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು. ವಿಮೃತ್ಯನೊಂದಿಗಿನ ಇದಕ್ಕೆ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಸಾಕು. ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 30—6—71ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 5,43,711, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ 1,88,744, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1,33,807 ಪಂಪುಸೆಟ್ಪುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಅತಿ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಲಘ್ವ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಅವನ್ನು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅವರ ಒಂದು ದಿವ್ಯಾಂಧನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳ, ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಜೂನಿಯರ್ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡದೆ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೂ ಹೋಗಿದೆ. ಯಾರು ಅರ್ಹರು, ಯಾರು ಯೋಗ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದೆಪ್ಪಮೋಷನ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಥವಾದ ಅಸಮಾಧಾನವುಂಟಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೌಕರರು ಹೋರಾಟಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತಮಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೆಲ್ಲ ಪುರುತ್ವಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತಕ್ಷಣ ಇರುವ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೆವೇ ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನೂರಾರು ಅಪಘಾತಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಗಸ್ತು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಳಿಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಅರಸೀಕೆರೆ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿ ಎಚ್ ರಸ್ತೆ—ಬೆಂಗಳೂರು ಹೊನ್ನಾವರ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಅದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆ ರಸ್ತೆ ಹೋಗುವುದು. ಒಂದು ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಡೀವಿಯೇಷನ್ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಲು ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು. ಅದು ಸರಕಾರದ ಯಾವ ಫೈನಲ್ ಸೇರಿದೆಯೋ ಏನೋ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ಮುಜೂರು ಮಾಡಿ ಡೀವಿಯೇಷನ್ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗತಾನೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಆತ್ಮಂತ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿದರೋ ಹಾಗೆಯೇ ತಾವು ಕೂಡ ಆತ್ಮಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಿಚ್ಚೆರ್ ಅಫೀಸರುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ರಿಚ್ಚೆರ್ ಅಫೀಸರ್ ಅವರಿಗೆ ಮುಸ್ಸಾದಾಕ್ಷಣ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಗ್ಯರು ಎಂಬ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು, ಹಿಂದೆ ಆಗ ಅದು ಕಲಿತಂತಹ ವಿದ್ಯೆ, ಆಗಿದ್ದಂತಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪರಿಣತರೇ ವಿನಃ ಈಗ ಟನರ್ ಕಟ್ಟುವುದು, ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶರತ್ ಮ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹ ಯುವಕ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಾನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ರಿಚ್ಚೆರ್ ಆಗಿ 6 ವರ್ಷ ಆದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇದು ಯಾವ ಅರ್ಥವಾದ ಮೇಲೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಯಾರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇರಬಹುದು, ಹಿಂದಿನವರಿಗೂ ಈಗಿನವರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಇರಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅರಸೀಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಎಂ. ಯು. ಎಸ್. ಮಾಸ್ಟರ್

ಯುನಿಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅಂತ ಕಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ದಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡರು ಆ ಜಮೀನು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಬೆರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರು, ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಇದ್ದರು, ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಒಟ್ಟಿನ ಬಡಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಕ್ಕದ ಜಮೀನು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ವಾದದ್ದು ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮೇಯ ಏನಿತ್ತು? ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೈಪಾಡ ನಡೆದಿದೆ, ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನೂಕು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದ ವಾಸದ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆಯವರ ಜಮೀನು ಅವರು ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದ್ದರಿಂದ ಯಾರಿಗೋ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆರೋಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂತಲೂ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂತಲೂ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the hon. member gives details I will get them examined.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಅರಸೀಕೆರೆ, ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ, ಮತ್ತು ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 16 ರಿಂದ 18 ಇಂಚು ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ಬುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಕೆಲವು ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದ್ದರೂ, ತಿಪಟೂರು ಮತ್ತು ಅರಸೀಕೆರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನು ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದು ಹೊರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ವನವಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಗಚಿ ಹೊಳೆಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ತಿಪಟೂರು ಮತ್ತು ಅರಸೀಕೆರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮ ಡಾಮರಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ರೈತರು ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಯಗಚಿ ಹೊಳೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಯೋಜನೆಗಳು ತಯಾರಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ನಿರ್ವಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ತಾವು ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಯಾಣ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಫೀಸ್ ಟಾರ್ ರೋಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳ ಮುಂದೂ ಒಂದೂವರೆ ಅಥವಾ ಎರಡು ಫಾರ್‌ಗ್ ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದಲೇ ಏನೋ ಈ ಹಿಪ್ಪಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆಯಲ್ಲಾ ಹರಕು ಪರಕು, ತೇಪೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇರತಕ್ಕ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಯಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಟಾರ್ ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ದಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ವಿಧವಿಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಗೋಡೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದೆ ದಯಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ. ಬೆರೆನ ಬೇಡಿ ಇದನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಡಿ ಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ 20 ಮೈಲಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದು ಹೇಳಿದರು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ)

ದಯಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. 5 ವರ್ಷದ ಕಲಾವಧಿ ಮುಗಿದನಂತರ ವರ್ಗಾ ಮಾಡಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದು ಹೇಳಿದರು ಅಂತ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮಂಥ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಅಂತ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂ ಅಂತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದೀ ಸಂಸ್ಥಾನಾಮಳೆ ಎಲ್ಲ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂಗೆ ತಾವು ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪವರ್ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕನಿಷ್ಠದ ರೆಸರ್ವೇಷನ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನ ವಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಕೊಡಗಿ (ಬೈಂದೂರು).—ನನ್‌ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1972-73ನೇ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆಲ್ಲ ರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಈ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡಾಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಹುಶಃ ಅವರ ದಕ್ಷತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಲಾರದು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಿನ್ನಾಭಿ ಪ್ರಾಯವಿರಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ನಡೆದ ಕೆಲವೊಂದು ಸನ್ ಪೆನಷನ್ ವಿಚಾರ ಗೊಂದಲ ಉಂಟುಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರ ದಕ್ಷತೆ ಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಏನೂ ತಪ್ಪು ಹುಡುಕಲಾರರು ಎಂಬುದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. 1972-73ನೇ ಸಾಲಿನ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಕೆಲವೊಂದು ಎಮ್ಮ ತೋರುವಂತಹ ನ್ಯಾಯತೆಗಳು ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಅವು ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೆಲವೊಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಂತಹದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

5-00 P.M.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 31 ನೇ ಡಿವೈಯಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 50 ನೇ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಬಾಬಿಗೆ 1,44,82,000 ರೂಪಾಯಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ಅಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಿಪೇರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಒಟ್ಟು ರೂ. 6,56,67,000 ಇದರಲ್ಲಿ ರಿಪೇರಿ ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ರೂ. 1,500,000, ಸ್ವಪ್ರಕ್‌ಗೆ ರೂ. 3,50,000 ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು ರೂ. 1,50,00,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಾರ್ ಬಂದ್‌ಕೇನ್‌ಗೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ರೂ. 12 ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕಾರಣ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಶಾಸಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಬರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಆದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕು. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ದ್ವಿಪಥದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಬದಗಿಸ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗಳಲ್ಲೂ 50 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ 50 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಡುತ್ವೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಕೇವಲ 1 ಲಕ್ಷ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಸೇತುವೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸೇತುವೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಗಳ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯೂ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ 2,55,000 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಡಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗೆ ಎಸ್ಪಿಎಂಟ್ ಆಗಿರುವುದು 13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ನೋಡಿದರೆ 1,45,000 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಪೂರೈಸಬೇಕಾದರೆ 7-8 ವರ್ಷವಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಚಕ್ರನದಿಯ ಒಂದು ಸೇತುವೆಗೆ 4,30,000 ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಪಿಎಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 2,38,000 ರೂಪಾಯಿ. 1972-73ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಕೇವಲ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ದಿವಸ ಆಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾರನಕಟ್ಟೆ ಸೇತುವೆ 1971-72ರಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಆ ಟೆಂಡರ್ ಗಳೂ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೇನೂ ಪ್ರಾಂಪ್ಟನ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶೀಘ್ರವೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಾರಿಗೆ 95 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ 2 ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಸಾಲಿನ ಆನ್ಯುಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಜೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇರಿತೆ ಹಾಲಂಡಿ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಏಪಿಯುನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ತಿಳಿಸಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾರಾಹಿ ಹೈಡ್ರೋ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸಕರು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಿನ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ತಮಗಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾಳಿನದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಕೊಡಗಿ)

ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಶೀಘ್ರವೇ ಇದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರಂದರರು ಕುಂದಾಪುರ-ಹಾರಾಡಿ-ಕೆಳಸುಂಕ-ಮೇಲುಸುಂಕ-ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ-ಶಿವಮೊಗ್ಗ ರಸ್ತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೇರಮಾರ್ಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆ ಯೋಜನೆ ಈವರೆಗೂ ಕನಸಾಗಿದೆ. ಇದು ನೇರಮಾರ್ಗ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆ. ಆಗುಂಬಿ ರಸ್ತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಕೂಲವಾದ ರಸ್ತೆ. ಅದರ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಹಣ ಬರ್ಬು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ವಾಹನಗಳು ಸಂಚಾರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಿರವರಿ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹೊಳೆಗಳು ಇವೆ. ಆ ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಳೆಗಳಿಗೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ನದಿಗಳು ಇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪ್ರವಾಹ ಬರುವುದನ್ನೂ ಸಹ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಳೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಕಾರಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಲೈಟ್ ಕಟ್ಟು ಹೊಡೆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ 10-12 ಬಾರಿ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಕೆಲವು ಸಲ ದಿವಸಗಟ್ಟಲೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭವುಂಟು. ಹಾಗೆಯೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಇರಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಾವು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರ. ಅದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಕಡೆಗೆ ಕೂಡ ಸೂಕ್ತ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಪಂಪ್‌ಹೆಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಶ್ವ ಶಕ್ತಿಗೆ 36 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಖರೀದಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಸಾಯಗಾರರು ತಮ್ಮ ಪಂಪ್‌ಹೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿವೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನಂತರ ಉಳಿದ 9 ತಿಂಗಳು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿ, ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಳವಡಿಸಬೇಕು. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕನವರ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವುತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಆರು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂಥ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಗವನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿಳಂಬವಾಗಿ, ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಪಂಪ್‌ಹೆಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೇರೆಯದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಾಗಿ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇ ಗೌಡ (ವೇಮಗಲ್). - ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಈ ಸಾಲಿನ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೆಡಕಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಟ್ಟಿಲಾಗಿ ಒಂದೇ ವಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ

ದ್ವಾರ, ಅದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೂ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂಡವಾಳವಿಲ್ಲದ ಬಡಾಯಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗರಾರದು. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ 50 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ, ಇಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಸರ್ವೆಪನ್‌ಷನ್ ಮತ್ತು ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಸಸ್ಪೆನ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಹೈತಮರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು ನಾನು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾವಿರಾರು ಜನ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನ ಬಡವರಾಗಿರುವವರ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಾಟವಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಲ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲನೇ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೈತಮರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಕೇಳಬಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ರಾಜಕೀಯವಿದೆ, ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಸ್ಪೆನ್‌ಷನ್‌ಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಒಂದು ಕೋಮಿನವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಕೋಮಿನವರನ್ನೂ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಿಜಾಂಶವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಆಡಳಿತ ಗೃಹ ಖಂಡಿತವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಹಣಾಗಾಗಿದೆ, ಹೀಗಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕರಣ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವಾಗಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಗೃಹಖಂಡಿತ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇದ್ದಿರಬಹುದು, ಈಗ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿಬಂಧನೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಸೆಲಫ್ 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್, 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ 1,200 ರೂಪಾಯಿ ಬಂದು ಎಕರೆಗೆ ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ರಿವೈಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರೇಟುಗಳನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕಾದ ಹಣದ ಮಿತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳು ಎಕನಾ ಮಿಕಲ ನಾಟ್ ಫೀಸಿಬಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ, ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕೆರೆಗಳು ಸುತ್ತುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆರೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅನಾಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ರಿಸರ್ಚ್ ಕ್ಯಾರೀನ್ ಇವೆ. ಅದರಿಂದ ಇಂದು ಕಲ್ಲು ಜಲ್ಲೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಂತಿವೆ.

ಅತಿ ನಿಕ್ಕಷ್ಟು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 10-12 ಅಂಗುಲ ಮಳೆಯಾಗುವುದೇ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಳೆಯಿಂದ ಬಂದ ನೀರನ್ನು ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿಗಳು ಹೂಳು ತುಂಬಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದೇ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. ಕ್ಲಾನೂರು ಮೈಲಿನಂದ್ರ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಬಂದ ನೀರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೇ ಒಣಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಆ ಕೆರೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ)

ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆ, ಅಪ್ರೋಚ್ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲವಿವರಗೂ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಅಪ್ರೋಚ್ ರೋಡ್ ಇಲ್ಲದ ಇದೆ. ಇದು ನಾಚಕಗೇಡಿನ ವಿಷಯ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದು, ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು, ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ವಿನಿಯಮ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು? ನನಗೇನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಇದೇ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮುಂದೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ. ರಕ್ತ ಸುರಿಸಿ, ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಪಟಾಯಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಥೋಗದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಕುರುಹಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದ ತರಬೇತಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ವ್ಯಥಾ ಹಣ ಪ್ರೇರಣಾಗುವುದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Hon. Member Sri Lingappa is raising his hand from a seat which is not his. Even if he goes to his seat let him not interrupt the Hon. Member.

Sri B. B. SAYANAK.—When the Hon. Deputy Speaker was on his legs, the Hon. Minister was entering the House. The Minister has not cared for the Chair.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—This is a solitary occasion where the Minister has not observed the decorum of the House. But such things have been done by the hon. Members also in the past.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಕೆಂಚೇಗೌಡ (ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಒಂದು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಶುರು ಆದನಂತರ ನಮ್ಮ ಸದನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಲಂಚಗೊಳಿತನ ಎನ್ನುವುದು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ, ಬಹಳ ದುರಾಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದುರಾಡಳಿತ ಆಗಲಿ ಲಂಚಗೊಳಿತನ ಏರಿರುವುದಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಈ ದುರಾಡಳಿತವನ್ನು ಮತ್ತು ಲಂಚಗೊಳಿತನವನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಏರಿಸಿದರೆ? ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆ ಎಂದು ನಾನು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂಮೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಇದ್ದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಕೆಂಚೇಗೌಡ.—ಈ ಒಂದು ಲಂಚಗೊಳಿತನಕ್ಕೆ, ದುರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರಣ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದರು, ಈಗಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಲಂಚಗೊಳಿತನ ಗಗನಕ್ಕೇರಿದೆ ಎಂದು. ಲಂಚಗೊಳಿತನ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆನ್ನೆ ಬಸಪ್ಪನವರು ದಕ್ಷರು, ಬಹಳ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಇವರ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಂಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು, ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರು ಲಂಚಗೊಳಿತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಸಪ್ತೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು

ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ್ದೆ. ಆದಳೆಂದಲ್ಲೂ ಸಡಿಲಕೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ, ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಎಲ್ಲಾದ್ದಕ್ಕೂ ಅವರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಕೆಂಚೇಗೌಡ.—ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಈ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದುದು. ಅನೇಕ ಜನ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಜಾತೀಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೇ, ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೇ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮಕೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಜಾತೀಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರು ಸಫೋರ್ಷ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು. ನಿರ್ಧಾರಕ್ಷಣ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಇರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಲಂಚಗುಳಿತನ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಲಂಚಗುಳಿತನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಷಣ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಸಹ ಜಾತೀಯ ಸವ ತರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮೊಳಕ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ 50,000 ಎಕರೆ ನಿರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಅವು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ.ಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಗೆ ಸೇರಿಸಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಿರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗದೆ ಈಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲದೆ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಂಥ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ, ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಎಡಗಡೆ ನಾಲೆ ವಿಚಾರ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಚಾನರ್ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ನಿರಾವರಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ತಿಪ್ಪಟೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಮಂಜೂರಾತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ. ಈ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೆನ್ನಲುಬು ಆಗಿದ್ದಾರೋ, ಯಾರು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್)

ಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಈ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಇಲಾಖೆ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಜನತೆ ಏನು ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಹಿರಿಯ ರಾಡ ಚೆನ್ನಪ್ಪನವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ದೇಶ ಇವೊತ್ತು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಖಾತೆಯಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಜನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಹಜ ಮಾಡತಕ್ಕ ದಕ್ಕತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಡ ಜನತೆ ಉಪಕಾರ ಕೊಡಿಸ್ತರ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹಣ ದೇಶದ ಸರ್ವ ಸ್ವತ್ತು ಈ ಹಣದಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಏನು ಇದೆ, ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಕರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ತುತ್ತಾಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಬಡಬೋರೆಗೌಡನ ಹಣ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಜನತೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಡೆ ತಾವು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸತ್ಯಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇವತ್ತಿದಿವಸ ತಿಪ್ಪೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದು ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ನಿರಾವರಿಯಾಗಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲವೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಅದು 15-18 ಎಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಾನುಕೂಲಿ ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ರೈತರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದುವರೆಗೆ ಬಂದ ಸರ್ಕಾರ ವನ್ನು ಈಗ ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅತಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೋಕನಿಟ್ ಏಕಪ್ ಕೊಟ್ಟು ರೈತರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ಕೂಡಲೇ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. 50-60 ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇವಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ 15-20 ಮೈಲಿ ದೂರ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ತಡೆಗಾಣಿಸತಕ್ಕ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದು ಆಗುವುದು ಬೇಡ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಸವೆ ಹಳ್ಳಿ ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ದಿನವಿಡೀ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ತರಹ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅದರ ಮುಖೇನ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಕ್ಷಾರಿಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ಜನ ಮಾನಾಪಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಸಮಾಜವಾದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕನಬು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯತೆಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿ ಕಲ್ಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಹಂಚತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಭಾವಿಸು ತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಾನ್‌ವೇಸನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ

ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನನ್ನ ಸಹ ಇಷ್ಟೆ. ಮೊದಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇವು ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಇದು ನನ್ನ ದೇಶ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಬರಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೋ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೋತೃತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವೇಶದಲ್ಲಿ ಬರ್ಬರಾದಂತಹ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿ ದೇಶ ಕರ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜನತೆ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ಬಡಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕಳೆದ ಸಾರಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಾಗ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು 30-40 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಸಮಯ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಕೆಲವು ಸ್ಯಾಂಪರ್‌ಗಾಗಿ ಸಮಯ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ನಾನು ಮಾತನಾಡಲು ಕೇವಲ 15 ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. ನನಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳಿದ್ದವು. ನಾವು ತಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ತಾವೂ ಸಹ ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಡುವ 15 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಮರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ 5 ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೇನು ಇಲ್ಲಗೆ ತಮ್ಮ ಗುರಾಮರಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನೆ ಯ ವಿಷಯ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಾನು ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ರೀತಿ ನನ್ನನ್ನು ತಾವು ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯ ಮೆಂಬರ್ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರವರ ಪಾರ್ಟಿಯ ಬೇಸಿಕ್ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ. ಪ್ರತಿ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೂ ಸಹ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಐದೊವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು 15 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು, 12 ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೇ ಬೆರ್ ಮಾಡುವುದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡದೆ ನನಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon. Leader of the Opposition has taken one hour and 17 minutes. There were only 170 minutes at my disposal, and I have taken into consideration the fact the Hon. Minister for P.W.D. would reply to-morrow at 4-30 P.M. and he would take one and a half hours and then the demand would be put to vote at 6-00 P.M. to-morrow. That is the information given to me. The hon. members may have little patience. I have not limited the speeches of the hon. Members who belong to other parties. In fact, hon. Member Sri V. N. Patil was given about 16 minutes, because, he was the only Member of that party. As the hon. Leader of the Opposition has taken so much time, I am forced to curtail the time of the other Members. I have already curtailed the speeches of the hon.

[MR. DEPUTY SPEAKER]

Members on this side of the House. I have always sought the co-operation of the hon. Members, so that I may not court the displeasure of other hon. Members.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಸಹ ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟ್ ಅರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕಾರಣ ನನಗೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನನ್ನ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕೇವಲ 15 ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲವವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು 15 ನಿಮಿಷಗಳು ಮಾತ್ರ. ಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ರೆಕಾರ್ಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member will please resume his seat. The hon. Member would do a great honour to himself and greater honour to the House by being a little restrained. I would like to tell him that I was not in the Chair when he was speaking yesterday. Even otherwise, if there is a courtesy request, we are always willing to accommodate. He must not get angry but should try to understand me.

SRI C. M. ARUMUGAM.—Mr. Deputy Speaker, Sir, I have only one submission. You have been good enough to mention that the Leader of the Opposition has taken one hour and 17 minutes. I would submit that the time taken by the hon. Leader of the Opposition or the hon. Ministers cannot be considered with the matter of allotting time to the other Members. The hon. Chief Minister spoke yesterday, as if he was speaking in the U. N. O. for three hours. We have no objection to that. Let him speak for three hours.

MR. DEPUTY SPEAKER.—This matter could have been raised yesterday. This cannot be raised now, under the Rules of Procedure.

SRI C. M. ARUMUGAM.—You must also kindly treat the Leader of the Opposition on par with others.

MR. DEPUTY SPEAKER.—It has been mathematically done. Always, the Leader of the Opposition has been given as much time as necessary.

SRI C. M. ARUMUGAM.—For instance, the hon. Chief Minister has taken three hours. He could have finished that speech in half an hour in a concise manner. We do not question the allotment of three hours to the hon. Chief Minister nor do we want the time of the Members of Congress (R) should be curtailed. But what I wish to submit is that within these 10 or 15 minutes allotted to us, it is impossible for us to say what we want to say.

SRI M. S. KRISHNAN.—The procedure has been that the Leader of the Opposition is given as much time as he wants. The Leader of the party which rules also is given as much time as he wants. But it is not enough that this is done because, the Leader of the Opposition

represents only a particular party and there are different parties that have also got to represent their views. I would humbly request you to see that these parties also get as much time as they require.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is for the leaders of the various parties, however small they are, to discuss all these matters with the Leader of the Opposition and then come to some understanding.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Don't give us five minutes and then ring the bell. Are we to listen to the bell or concentrate on the debate?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have never rung the bell after five minutes.

Sri B. V. KAKKILAYA.—Yesterday, you gave only five minutes to me.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಮಯ ಅಯಿತು, ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಬೆಲ್ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಪಾರ್ಟಿ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಟೈಮ್ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವೇನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೆ ಸಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The matter may be discussed among all the leaders and an understanding reached. Otherwise, it would be very difficult to arrange.

Sri M. S. KRISHNAN.—Of course, we understand your difficulty. But you must appreciate our difficulty also.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is better that members discuss all these things and come to an understanding. I am very anxious to help everybody.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sometimes it may not be possible to come to an agreement.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನೆನ್ನೆದಿವಸ ಅನೇಕ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದರ 15 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 15 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾಲ್ಕೊವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಾವು ಈಗ ಕೇಳಿದಿರಿ. ಅಂದರೆ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. If the Business Advisory Committee meeting is not going to be held frequently then, to whom shall I suggest? If the Business Advisory Committee meets frequently to know the difficulties, we have no objection and we can thrash out these things. If it is not going to meet, then, the only

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

course left for me is to express here. I suggest that the question hour may be deleted to-morrow morning and the reply may commence at 5-30 p.m. We shall sit till 6-30 p.m. or 7-00 p.m., or till such time as the Minister concerned requires.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ (ನಿರುಗುಪ್ಪ).—ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ 1972-73ನೇ ಸಾಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ದಕ್ಷರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ 1960ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 58,11,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವಂತೆ ಅಯುಕ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದರು. 12 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಹ ಆ ರಸ್ತೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗರಾದರೂ ಸದರಿ ರಸ್ತೆಗಳು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಕೋಟಗಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಚ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗದಿದ್ದರೆ ನೀರೈತರನ್ನು ಪ್ರಯೋಜನ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧ್ಯಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನಗಳು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಹಾಗೂ ರೈತರು ಬೀಜ ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ನೀರಾವರಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಪ್ಪ ಜಾಗೃತ ಮಗಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶವರು ಚಂದ್ರೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಕರ್ಯ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈಲ್ವೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮವರೆ ಅದೆ ಶ್ರೀಕೆ. ಹನುವಂತೆಯೇನವರು ರೈಲ್ವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಮೀಟರ್‌ಗೇಜ್ ಮತ್ತು ನ್ಯಾರೋಗೇಜ್ ರೈಲು ದಾರಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಡಗೇಜ್‌ಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ 3 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಸಿಂಧೂರು ಲಿಂಗನಗೂರು, ನುರಪುರ ಪಹಪೂರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವು 751 ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವುದು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು, ರಸ್ತೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದುವು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 29,000 ಗ್ರಾಮಗಳು ಇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ 12,400 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. 16,600 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

6-00 P.M.

ಇನ್ನು ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು 500 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಶಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಚನ ಗುಡ್ಡದ ಹತ್ತಿರ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ 3,000 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಸೋರಿ ಹೋಗಿ ಆಯಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರೀ ಮಾಡಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿ 90 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಎಸ್ಕಿಮೋಟ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕರೂರು ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಜ್ ಕಟ್ಟಲು 71-72 ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊವಿಜನ್‌ಯಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಬೇಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಶುರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಶಿರುಗುಪ್ಪದಿಂದ ಹೆಚ್ಚೆಳೆ ನಾಡಂಗ್ ಮಾರ್ಗ ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಸ್ತೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಫಂಡ್ ರೋಡ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇವತ್ತಿಗೂ ರಿಪೇರಿಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತಿ. ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಕರ್ನೂಲಿಗೆ ವಯಾ-ಮೋಪಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಹ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪೂನಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯೂರು ಮಾರ್ಗ ರೋಡ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೆವೇಯಾಗಿದೆ. ಹಿರಿಯೂರಿನಿಂದ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೆವೇಸ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet tomorrow at 12-00 Noon.

The House adjourned at Five Minutes past Six of the Clock meet again at Twelve of the Clock on Friday the 7th July 1972.